

GAZETA BEZPŁATNA

PULS REGIONU

MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Nr 127 październik — grudzień 2015 r.

ISSN 1508 – 4558 nakład 6.000 egz.

*Wesołych Świąt
i Szczęśliwego
Nowego Roku
2016*
życzy Redakcja

**Konkurs
„Eko-Sołectwo”
w liczbach**

I Edycja – 2011 rok:

40 sołectw – 67.319 kg

II Edycja – 2012 rok

53 sołectwa – 96.700kg

III Edycja – 2013 rok

29 sołectw – 63.219kg

IV Edycja – 2014 rok

25 sołectw – 73.000kg

V Edycja – 2015 rok

66 sołectw – 115.380kg

Mój komentarz

Dużo w tym numerze „Pulsu” piszemy o odpadach. Zresztą czynimy to często. I nie ma chyba potrzeby argumentować jak jest to ważny temat.

Czasy mamy takie, że rośnie świadomość ekologiczna, pod tym względem „cywilizujemy się”. Ale z drugiej strony producenci dóbr wszelakich chcą swoje towary sprzedawać. A sprzedaje się towar dobrze opakowany (często mówi się, że sprzedaje się efektowne opakowanie i towar). A i trwałość różnych towarów w czasach, gdy walczy się o ich niską cenę też nie sprzyja ich długowieczności. Zatem... póki co – odpadów nie będzie ubywało. Póki co – podkreślam, bo są przesłanki, by sądzić, że coś się zmienia. Przykładem tego ostatnia edycja konkursu Eko-Sołectwo.

Uczestnicy, którzy brali w niej udział po raz kolejny podkreślają, że coraz trudniej im przychodzi zbieranie eko-śmieci. A to dlatego, że nauczyli się (i innych!) właściwie je gromadzić, oddawać na stosowne składowiska. Coraz mniej w pobliżu ich miejscowości dzikich wysypisk. To cieszy. Dlatego po raz kolejny ogłaszamy sukces konkursu Eko-Sołectwo.

Wszystkim gratulujemy i dziękujemy. Mamy nadzieję, że za rok ponownie będziemy mogli z naszego wspólnego działania się cieszyć. A Nowy Rok nadchodzi – spełnienia planów wszystkim życzę.

Redaktor

Nie jest wnuczką, nie jest policjantem, nie jest gazownikiem – JEST OSZUSTEM!

Jak działają oszuści?

W ostatnim czasie statystyki całego kraju wskazują na duży udział osób starszych jako osób poszkodowanych w różnego rodzaju przestępstwach. Sprawcy działają za pomocą różnych metod, wykorzystując przede wszystkim zaufanie i „dobre serce” tych ludzi. Pod różnymi pretekstami pukają do drzwi – z prośbą o szklankę wody lub coś do jedzenia, oferują sprzedaż artykułów przemysłowych „po promocyjnej cenie”, bądź też podają się za listonosza, pracownika ZUS-u, hydraulika lub przedstawiciela fundacji czy stowarzyszenia. Oczekując różnorodnych wpłat i zaliczek za dany towar lub „usługę” obserwują, skąd domownik wyjmie pieniądze, a następnie wykorzystując chwilową nieuwagę, okradają domowników. Najbardziej narażone są osoby, które przechowują w domu znaczną sumę pieniędzy i kosztowną biżuterię.

Ale oszuści coraz częściej najpierw dzwonią do potencjalnej ofiary. Podają się za wnuczkę lub innego członka rodziny i proszą o pożyczkę dużej sumy pieniędzy, płynnie wyjaśniając dlaczego są im potrzebne. Tłumaczą też dlaczego sami nie mogą przyjechać po ich odbiór i informują „babcię” lub „dziadka”, że po pieniądzu przyjedzie ich znajomy lub kolega. W innej metodzie działania sprawców, chwilę po zakończeniu pierwszej rozmowy, dzwoni kolejna osoba, która podaje się za funkcjonariusza Policji lub CBŚ. Podaje zmyślane nazwisko, a nawet numer odznaki i informuje rozmówcę, że mógł paść ofiarą próby wyłudzenia pieniędzy. Przekonuje ofiarę, że bierze ona udział w akcji namierzania oszusta, a by to się udało, powinna wypłacić określoną sumę pieniędzy i przekazać ją tak, jak ustalono w pierwszej rozmowie. Inny „fałszywy policjant” zakomunikuje, że ktoś z rodziny popełnił przestępstwo lub wykroczenie, ale jest możliwość polubownego załatwienia sprawy. Trzeba tylko zapłacić...

Niestety nadal wiele osób martwiąc się o swoich krewnych, czując się za nich odpowiedzialnymi lub po prostu chcąc czuć się potrzebnymi przekazuje pieniądze oszustom. Zdarza się jednak coraz częściej, że potencjalne ofiary mogą liczyć na czujność i zdecydowaną reakcję pracowników banków, a nawet listonoszy. Niektóre osoby same zgłaszają się do jednostki Policji, sprawdzając „funkcjonariusza”, który do nich dzwonił lub zgłaszając, że odebrany przed chwilą telefon zaniepokoił ich.

Jak możemy ustrzec się zagrożenia i w porę mu zapobiec?

Czasem mogłoby się wydawać, że nadarzyła nam się okazja do zrobienia „interesu życia”, pojawia się okazja kupienia czegoś w korzystnej cenie lub udzielenia bliskiemu pomocy poprzez pożyczanie mu pieniędzy. I w takich sytuacjach na dalszy plan schodzą zasady bezpieczeństwa...

Nadmierna ufność nigdy nie jest dobrym doradcą, szczególnie wobec osób obcych, dlatego nie należy wpuszczać ich na posesję, do mieszkania zwłaszcza jeśli

nie znamy powodów ich wizyty. Pamiętajmy, że kominiarze, pracownicy gazowni lub elektrycy są odpowiednio wcześniej zapowiedziani, a cel ich wizyty oraz nazwisko zawsze można sprawdzić w siedzibie instytucji kierującej. Pomimo upewnienia się, skąd są przysłane te osoby, nie powinniśmy ani na chwilę zostawiać ich samych, ani nie pozwalać im swobodnie przemieszczać się po mieszkaniu. Warto w dniu takiej wizyty poprosić kogoś z rodziny lub zaufanego sąsiada, by był razem z nami. Nie dajmy się też namówić akwizytorom i inkasentom na przekazanie jakiegokolwiek sumy pieniędzy, nie podpisujemy żadnych

umów jeśli jej dokładnie nie przeczytamy lub jeśli nie rozumiemy któregoś z zapisów. W sprawie wątpliwości co do treści przedkładanych nam umów i wywiązywania się z nich, możemy o wsparcie poprosić rzeczownika konsumentów.

Pod żadnym pretekstem nie przekazujemy pieniędzy osobom, które telefonicznie podają się za członków rodziny i proszą o przekazanie pieniędzy przez osoby pośredniczące. Pamiętajmy również, że **policjanci nigdy nie żądają przekazania pieniędzy za wykonanie jakichkolwiek czynności**. W sytuacji, gdy ktoś podając się w rozmowie telefonicznej za funkcjonariusza prosi o gotówkę, na pewno jest oszustem chcącym wyłudzić pieniądze.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości lub uzasadnionych podejrzeń, że możemy stać się ofiarą przestępcy należy bezzwłocznie skontaktować się z Policją tel. 997 lub 112!

Lidia Cynt

Wydział Prewencji KMP w Olsztynie

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich w latach 2014 -2020

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program będzie realizował sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

W ramach PROW 2014-2020 będzie realizowanych łącznie 15 działań, z których 3 zostały powierzone samorządom województw, będącym instytucjami wdrażającymi:

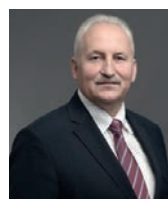
1. Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa – scalanie gruntów.
2. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, w tym: gospodarka wodno-ściekowa, budowa i modernizacja dróg lokalnych, ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego, inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne, kształtowanie przestrzeni publicznej oraz inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele lokalnych produktów.
3. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, w tym: wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, wdrażanie projektów współpracy oraz funkcjonowanie lokalnej grupy działania.

Realizacja tych działań ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. PROW 2014-2020 jest kontynuacją działań realizowanych w lata 2007-2013. Nowe możliwości wspierania zadań wpłyną na dalszy rozwój przedsiębiorczości, potencjału kulturalno-turystycznego, ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz dalszą modernizację infrastruktury technicznej. Po raz pierwszy wsparciem będą objęte drogi lokalne na obszarach wiejskich. Dalsze wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju przez Lokalne Grupy Działania wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych oraz wesprze innowacyjne projekty, łączące zasoby ludzkie, naturalne, kulturowe oraz historyczne.

Na realizację PROW 2014-2020 w naszym województwie przeznaczonych zostanie 45 758 300 euro w ramach działania Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich oraz ponad 110 000 000 zł w ramach działań LEADER.

Instytucja Wdrażająca:
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Departament Rozwoju
Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn
sekretariat: (89) 521 92 50, fax (89) 521 92 59
sekretariat PROW: (89) 521 92 85, fax (89) 521 92 89
e-mail: dow@warmia.mazury.pl

Szczegółowe informacje na temat PROW 2014 – 2020 dostępne są na stronach internetowych:
www.minrol.gov.pl - Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.prow.warmia.mazury.pl - Urzędu Marszałkowskiego Woj. Warmińsko-Mazurskiego

Gustaw Marek
Brzezina
Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Dbamy o zrównoważony rozwój całego regionu, także obszarów wiejskich, które stanowią większość powierzchni Warmii i Mazur. Działania na rzecz rozwoju infrastruktury wiejskiej, odnowy wsi, a tym samym poprawy warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej trwają u nas od wielu lat. Będziemy je kontynuować także w nowej perspektywie unijnej, ponieważ mamy świadomość, że potrzeby regionu są ogromne. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 daje możliwość budowy i modernizacji dróg lokalnych, inwestowania w energię odnawialną jak również kontynuację zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej czy odnowy wsi. Jestem przekonany, że na bazie doświadczeń poprzedniego okresu programowania, perspektywa 2014-2020 przyniesie kolejne inwestycje, dzięki którym nasze województwo będzie jeszcze bardziej przyjazne środowisku naturalnemu, ludziom tu żyjącym jak również turystom, którzy tak chętnie odwiedzają nasz region.

Coś Was łączy?...

zrób test na HIV bezpłatnie i anonimowo

Zapraszamy do wykonania badania. Można to zrobić w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym w kierunku HIV w Olsztynie, który rozpoczął swoją działalność w 2001 roku z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej Oddziału Terenowego w Olsztynie. Od początku swojej działalności mieścił się w budynku Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Olsztynie. Funkcjonowanie PKD w kierunku HIV w Olsztynie jest możliwe dzięki Polskiemu Towarzystwu Oświaty Zdrowotnej Oddziału Terenowego w Olsztynie, Krajowemu Centrum ds. AIDS w Warszawie i Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Olsztynie. Punkt wykonuje badania bezpłatnie i anonimowo, udziela poradnictwa przed i po teście. Obecnie w PKD pracuje dwóch certyfikowanych doradców oraz dwie przeszkolone pielęgniarki pobierające krew do badań. Diagnostykę wykonuje Wojewódzka Stacja Sanitarnej-Epidemiologiczna testami IV generacji. Od 2015 roku dodatkowo wykonujemy testy szybkie w kierunku HIV, gdzie wynik badania otrzymuje klient już po 30 minutach od pobrania krwi. PKD służy nie tylko badaniami ale również poradą, wsparciem psychologicznym i pomocą osobom u których wykryto zakażenie HIV. Od 2001 roku do końca 2014 roku PKD w kierunku HIV w Olsztynie objęło poradnictwem 9491 osób zaś na test skierowano 9041 osób. Wykryto 41 zakażenia HIV.

Punkt działa we wtorki i czwartki od godziny 15⁰⁰ do 18⁰⁰
w pokoju 15 w budynku WSSE w Olsztynie ul Żołnierska 16.
Badanie wykonujemy bez wcześniejszego zapisywania się

www.aids.gov.pl

Poznaliśmy najlepsze smaki X edycji konkursu „Smaki Warmii, Mazur i Powiśla na stołach Europy”!

Polska historia kulinarna jest znamienitym elementem europejskiego dziedzictwa kulturowego, traktowanego przez Unię Europejską w sposób szczególny. Produkty kulinarne mają swoje miejsce w polityce regionalnej oraz promocji turystycznej poszczególnych krajów UE i jej regionów.

Na kształt kuchni polskiej wpływ miały przemiany historyczne, różnicowanie regionalne oraz kultury krajów sąsiednich. Doskonałym przykładem powyższego są Warmia, Mazury i Powiśle, gdzie burzliwa historia znalazła odzwierciedlenie w różnorodności potraw. Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza już od wielu lat promuje i zabiega o zachowanie charakterystycznych dla naszego regionu produktów żywnościowych o specyficznym smaku i wartościach odżywczych.

Jednym z działań podejmowanych przez Izbę jest organizacja – wspólnie z samorządem województwa warmińsko-mazurskiego oraz Punktem Informacji Europejskiej Europe Direct – Olsztyn, konkursu „Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla na stołach Europy”. Celem konkursu jest zebranie unikatowych przepisów kulinarnych z obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego w broszurze pod tym samym tytułem; promowanie jedynych w swoim rodzaju produktów żywnościowych, specyficznych dla regionu Warmii i Mazur i zachowanie niepowtarzalnych smaków produktów i potraw.

Tegoroczny finał regionalny X edycji konkursu „Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla na stołach Europy” odbył się w dniu 5 grudnia w Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie i uczestniczyli w nim zdobywcy I miejsc w finałach subregionalnych przeprowadzonych w Elblągu, Szczycinie i Ełku. Komisje konkursowe oceniły 24 produkty i 8 potraw, postanawiając przyznać następujące nagrody:

– **kategoria potrawy – przedsiębiorstwa i szkoły** – zwycięzcą w tej kategorii został Gościniec Ryński Młyn, który przygotował *BLINY Z MACZANKĄ*. Drugą lokatę zdobyły Ida Popis i Katarzyna Sikorska z Zespołu Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie za *GĘS NA PSZENŻYCIE Z ŻÓŁTKIEM I BURAKAMI*, a na trzecim miejscu rywalizację ukończyła reprezentacja Zespołu Szkół nr 6 w Ełku z *KRÓLIKIEM W DARACH LASU I ZAGRODY*. Dwa wyróżnienia w tej kategorii konkursowej przypadły Magdalenie Dereckiej z Zespołu Szkół Gospodarczych w Elblągu za *pierogi po kadyńsku* i Ekofarmie Vitalis z Zastawna za *COMBER JAGNIĘCY Z WRZOSÓWKI SMAŻONY, Z PIECZONYMI BURAKAMI Z PRZYPRAWAMI KORZENNYMI I PUREE GRZYBOWYM*.

– **kategoria potrawy – osoby fizyczne** – pierwsze miejsce uzyskała pani Agata Rudnicka, Agroturystyka „Placówka” z Węzówki za *KACZKĘ NA KASZY GRZYZANEJ Z GRZYBAMI*. Drugie miejsce wywalczyła Krystyna Maksimik z Koła Gospodyń Wiejskich w Jakubowie Kisielickim za *BITKI WIEPRZOWE NADZIEWANE Z KLUSKAMI WARZYWNYMI I SURÓWKĄ Z MARCHWI*. Trzecią lokatę w tej kategorii zdobyła Janina Hadała z Wargielit za *ZUPĘ WIGILIJNĄ Z BOROWIKÓW SUSZONYCH*.

Produkty regionalne zostały ocenione w 7 podkategoriach, w których jury postanowiło przyznać pierwsze miejsca niżej wymienionym osobom i przedsiębiorstwom:

– **kategoria produkty regionalne pochodzenia zwierzęcego - produkty i przetwory mięsne**: Agroturystyce Trzy Świerki, Sława Tarasiewicz, Galwecie koło Gołdapi za *ROMINCKI SMALEC RYDZOWY*.

– **kategoria produkty regionalne pochodzenia zwierzęcego - produkty i przetwory z ryb**: Danucie Bondarenko z Tolkmicka za *PERŁĘ ZALEWOWĄ – ŚLEDZIK W ZALEWIE OCTOWEJ*.

– **kategoria produkty regionalne pochodzenia zwierzęcego - produkty i przetwory mleczarskie**: Piotrowi Podgórskiemu z Brzeżin za *TWARÓG BIAŁY*.

– **kategoria produkty regionalne pochodzenia zwierzęcego - miody**: Remigiuszowi i Janowi Pleszkun z Pasieki Wędrowniej z Olsztyna za *MIÓD PSZCZELI Z PASIEKI WĘDROWNEJ*.

– **kategoria produkty regionalne pochodzenia roślinnego i produkty z grzybami - przetwory owocowe i warzywne**: Browarowi Warmińskiemu za *PODPIWEK WARMIŃSKI*.

– **kategoria produkty regionalne pochodzenia roślinnego i produkty z grzybami - produkty zbożowe i cukiernicze**: Polska Akademia Nauk Dom Pracy Twórczej w Wierzbie k/Rucianego Nidy za *DROŻDŻÓWKĘ Z ŻURAWINĄ* oraz Gminia Spółdzielnia Samopomoc Chłopska, Piekarnia Dźwierzuty za *CHLEB ŻYTNI STAROPOLSKI*.

– **kategoria regionalne napoje alkoholowe**: Browarowi Kormoran z Olsztyna za *PIWO MIODNE* oraz Emilii Piaśnik z Tolkmicka za *OWOCOWĄ KOMPOZYCJĘ*.

Ponadto przyznano nagrodę specjalną Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej pani Danucie Bondarenko z Tolkmicka za *perłę zalewową – śledzika w zalewie octowej* oraz nagrodę Agencji Rynku Rolnego OT w Olsztynie Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska, Piekarnia Dźwierzuty za *CHLEB ŻYTNI STAROPOLSKI*.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia, w tym wyjątkowym okresie pełnym radości i nadziei, w imieniu Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, składamy wszystkim rolnikom, ich rodzinom oraz pracownikom instytucji i organizacji rolniczych, najszczerze życzenia chwil przepełnionych miłością, szacunkiem i zrozumieniem, ciepłej rodzinnej atmosfery, oraz wytchnienia od codziennych trosk, a w nadchodzącym 2016 Roku spełnienia marzeń, optymizmu oraz pomyślności we wszystkich dziedzinach życia.

Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej

Gospodarka odpadami w województwie warmińsko-mazurskim

Każdy z nas produkuje odpady, lecz czy każdy wie co się z nimi dzieje? Co dzieje się z nimi na Warmii i Mazurach? Dokąd trafiają, kto za nie odpowiada? Ile to wszystko kosztuje?

Jeszcze ponad 10 lat temu, w 2003 r., na terenie naszego województwa było 78 składowisk, na które trafiały prawie wszystkie nasze odpady. Niestety, składowano również odpady, które przyjeżdżały w dużych ilościach z całej Polski. Nieśmiało wprowadzano pojemniki do selektywnego gromadzenia odpadów. Nie wyglądało to najlepiej...

własne ręce i z myślą o swych mieszkańcach, biorąc pod uwagę stan środowiska, zaczęły tworzyć systemy gospodarki odpadami.

Budowa systemu obejmowała zamykanie kolejnych „dziur w ziemi”, do których wywożono odpady, tworzone systemy odbioru i transportu odpadów, z uwzględnieniem selektywnej zbiórki u źródła,

Zaczęto jednak coś robić. Pojawił się pierwszy Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, który próbował wskazywać kierunki zmian. Jeszcze wtedy samorządy chciały realizować gospodarkę w powiatach. W 2004 r. Polska weszła do Unii Europejskiej. Pojawiły się nowe zobowiązania i nowe możliwości realizacji gospodarki odpadami. W kolejnych latach, wzrastała potrzeba rozwiązania problemów, konieczne były odważne decyzje. Zaczęto dokładnie liczyć odpady i niezbędne środki, by wprowadzić nowoczesne technologie i rozwiązania w gospodarce odpadami. Powstawały związki międzygminne, ponieważ pojedyncza gmina nie była w stanie sprostać wyzwaniom i samodzielnie inwestować w drogie technologie.

W kolejnym Planie Gospodarki Odpadami w 2007 r. wskazano już 8 rejonów gospodarki odpadami, o połowę mniej niż 4 lata wcześniej. To wtedy zapadły decyzje podjęte przez samorządy wszystkich szczebli o wspólnych projektach z zakresu gospodarki odpadami i aplikowaniu o fundusze europejskie. Należy podkreślić, że to samorządy, a nie prywatni przedsiębiorcy, wzięły sprawy we

budowano stacje transferowe i nową, niezbędną infrastrukturę, w tym nowoczesne i spełniające ostre rygory technologiczne i wymogi prawa, regionalne instalacje do przetwarzania odpadów.

Mapa podziału województwa na Regiony z WPGO

W 2012 r., gdy przyjmowano trzecią aktualizację Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, było już 5 regionów i praktycznie zbudowany system. Samorządy kontynuowały prace i uszczelniały system, by odpady nie trafiały na „dzikie wysypiska” lub do lasu. Pomagały im w tym zmiany prawa.

Od 1 lipca 2012 r. weszły w życie istotne zmiany przepisów w gospodarce odpadami. To gmina stała się „właścicielem” odpadów. To gmina otrzymała narzędzia, by ograniczać ilość odpadów, nie kierować ich na składowiska, by ich jak najwięcej odzyskiwać.

Dziś, w 2015 r., dzięki uporowi samorządów, działają nowoczesne, regionalne instalacje przetwarzania odpadów, które swym oddziaływaniem obejmują wszystkich mieszkańców województwa. Trwa proces zamykania ostatnich starych składowisk. Jest lepiej...

Po co to wszystko? By zmniejszyć oddziaływanie na środowisko poprzez:

- 👍 zapobieganie powstawaniu odpadów
- 👍 odzysk i recykling odpadów
- 👍 ograniczenie ilości odpadów składowanych,
- 👍 unieszkodliwianie odpadów.

To hierarchia postępowania z odpadami określona w Dyrektywie 2008/98/WE (tzw. dyrektywie odpadowej) i ustawie o odpadach, tak aby unikać wytwarzania odpadów oraz wykorzystywać odpady jako zasoby. Hierarchia, która powinna być również stosowana przez każdego z nas, by produkować mniej odpadów.

Budowanie czegoś od podstaw, wiąże się z nakładami. Tym bardziej, stworzenie całego, nowego systemu, obejmującego ok. 1,4 mln ludzi, żyjących na terenach, gdzie średnie zaludnienie wynosi ok. 60 osób/km², a na obszarach wiejskich nawet ok. 25 osób/km². Od 2003 r. budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi na Warmii i Mazurach kosztowała nas ok. 550 mln zł, z czego ponad 250 mln zł pochodziło z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Duży wkład finansowy wniosły również polskie fundusze ekologiczne, którymi dysponują Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Powstały nowoczesne zakłady w Działdowie, Rudnie k/Ostródy, Elblągu, Olsztynie, Sypkowie k/Giżycka i Elku. Zrehabilitowano większość starych składowisk, zamykając je i zabezpieczając przed negatywnym wpływem na środowisko.

Dane	2003	2014/2015
Odpady zebrane w roku [tys. ton]	331,1	363,3
Ilość składowisk [szt.]	78	11
Udział odpadów składowanych [%]	99	53
Odpady selektywnie zebrane z gosp.dom.	0,7	16

Źródło: GUS / Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Pozyskanie tych wszystkich funduszy wiązało się również z osiągnięciem założonych celów i utrzymaniem ich przez najbliższe lata. Trwają prace nad nowym Planem Gospodarki Odpadami dla naszego województwa. Planem, który na najbliższe lata powinien ustabilizować gospodarkę odpadami w ramach dotychczasowych Regionów Gospodarki Odpadami, które są wynikiem działań i uzgodnień gmin i ich związków. Ma to istotne znaczenie dla zachowania tzw. trwałości wszystkich projektów współfinansowanych z funduszy europejskich, czyli osiągnięcia założonych efektów (odbioru i zagospodarowania odpadów) bez konieczności zwrotu tych funduszy z naliczonymi karami. Nie stać nas na to...

Obecnie zbudowany system na Warmii i Mazurach jest modelowym rozwiązaniem gospodarki odpadami w skali kraju i Europy. Konieczna jest jednak jego dalsza rozbudowa, ponieważ wchodzą nowe przepisy w zakresie gospodarki odpadami.

Odpady to, zgodnie z zapisami Dyrektywy odpadowej, zasoby, które możemy wykorzystywać w naszym regionie, ograniczając koszty transportu, zwiększając odzysk czy produkując energię. Weźmy w tym świadomy udział, ograniczając ilość produkowanych odpadów i podejmując odpowiedzialne decyzje.

Mariusz Rychcik

foto: www.freeimages.com/

Współfinansowano ze środków WFOŚiGW w Olsztynie

Odpady... i co dalej?

Odpady dotyczą każdego z nas. Tak, tak, Panią... Pana... i Panią też... i Ciebie... i mnie. Codziennie kilkukrotnie korzystamy z kosza na śmieci wrzucając tam różne różności. Idealnie jeśli te nasze kosze są na różne rodzaje różności. Segregujemy, wiemy jak – pisaliśmy o tym w poprzednich numerach, a to czego nie da się posegregować wrzucamy do kosza na odpady zmieszane.

I co dalej?

Zabiera je śmieciarka. Wiezie je do zakładu przetwarzającego śmieci lub na składowisko. Dzisiaj jeszcze może. Do końca roku można składować odpady na składowiskach, ale od 1 stycznia 2016 roku na składowiska mogły trafić odpady o kaloryczności 6 MJ/kg czyli praktycznie odpady mineralne, popioły i żużle. Resztę trzeba zagospodarować.

Hmm... w jaki sposób można wykorzystać to co wyrzucamy?

Oczywiście można nadać drugie życie śmieciom i to na wiele sposobów.

Segregowane odpady trafiają do sortowni surowców wtórnych i tu przygotowywane są do przekazania do recyklerów czyli firm, które zajmują się przetwarzaniem tych odpadów.

Co to znaczy, że są przygotowywane?

To znaczy, że odpady z każdego pojemnika, czy worka przeznaczonego na odpady selektywnie zbierane są rozdzielane na poszczególne frakcje – rodzaje odpadów. Tworzywa sztuczne, na przykład, to tak naprawdę wiele rodzajów plastiku i metali. Do pojemnika na tę grupę odpadów trafia przecież wszystko co plastikowe, metalowe – butelki po napojach typu PET, bezbarwne i kolorowe – zielone i niebieskie, folia – ta grubsza i cienkie woreczki, opakowania po chemii gospodarczej czyli po środkach czystości, kosmetykach, metale żelazne i nieżelazne. Często w pojemnikach znajdują się odpady, które nie nadają się do przetworzenia tzw. balast. Tak doczyszczony surowiec jest prasowany i belowany a następnie przekazywany do firmy, która zajmie się dalszym przetwarzaniem. Przykładowo z butelek PET powstanie granulaty wykorzystywane do produkcji nowych butelek, ale też w przemyśle tekstylnym do produkcji materiału polarowego lub taśm parnianych na paski czy

pasy bezpieczeństwa. Z każdym rodzajem surowca postępuje się podobnie.

Ale są też inne rodzaje odpadów zbieranych selektywnie: odpady wielkogabarytowe, gruz budowlany, elektroodpady, odpady niebezpieczne – baterie, leki, farby, oleje przemysłowe. Z tym też należy postępować w sposób określony. Z odpadów wielkogabarytowych oddziela się części metalowe, a resztę rozdrabnia i dodaje do produkcji paliwa z odpadów. Gruz budowlany jest również rozdrabniany i tak przygotowany może służyć do utwardzania dróg. Baterie przekazuje się do recyklera, który oddziela surowce wtórne, głównie metale, a część niebezpieczną unieszkodliwia. Przetęgnięte leki są w spalarniach odpadów medycznych, a farby i oleje przekazywane do unieszkodliwienia.

A co z odpadami zmieszanymi?

W naszym województwie, dzięki środkom unijnym, powstało w ostatnich latach pięć nowoczesnych zakładów, których celem jest przetwarzanie odpadów.

W części z tych zakładów odpady są przygotowywane do kompostowania. Są one przesiewane na sicie i frakcja podsitowa o określonej wielkości cząstek jest układana w pryzmach kompostowych. Z części pozostającej na sicie przygotowane jest paliwo z odpadów.

Ostatnim z pięciu zakładów powstałych w województwie jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Olsztynie. Jest to jedna z instalacji Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie. Na całość składają się jeszcze trzy stacje przeładunkowe gdzie lokalnie gminy przywożą odpady i skąd są zabierane dużym transportem do ZUOK-u w Olsztynie. To co odróżnia zakład w Olsztynie od pozostałych to technologia. Zastosowano tu, jedyną w Polsce, technologię biosuszenia odpadów.

Odpady zmieszane po rozerwaniu worków i wstępnej selekcji – czyli wybraniu odpadów większych, które mogą blokować się na linii, trafiają na sito i są rozdzielane na dwie frakcje. Część odpadów, która pozostaje na sicie jest przekazywana do rozdrabniania. Tak przygotowana, wraz z częścią podsitową, jest transportowana do komór biosuszenia. W komorach, w których mieści się jednorazowo około 250 ton odpadów, odbywa się tlenowy proces suszenia odpadów za pomocą mikroorganizmów żerujących na odpadach. Mikroorganizmy wytwarzają ciepło, które jest wykorzystywane do suszenia odpadów. Temperatura w komorach dochodzi do 67 stopni Celsjusza, a proces trwa do 10 dni. W procesie biosuszenia odpady tracą 30-40% swojej wilgotności. Wysuszone odpady przekazywane są do sekcji mechanicznej. Tu odpady przechodzą przez szereg separatorów aby wybrać z nich metale żelazne i nieżelazne, niepożądane w paliwie PCV i odpady niebezpieczne np. baterie. Doczyszczony surowiec, jakim są odpady, jest ponownie rozdrabniany, tym razem na cząstki do 3 cm wielkości, prasowany w baloty i foliowany. Produkt końcowy – paliwo z odpadów ma wilgotność na poziomie 15% a jego kaloryczność waha się pomiędzy 17 a 20 MJ/kg. Dla porównania kartka papieru xero ma wilgotność około 18%.

Tak przygotowane paliwo z odpadów może być przekazane do spalania w specjalnych, przystosowanych piecach, wyposażonych w odpowiednie filtry. Jest to doskonała alternatywa dla paliw kopalnianych.

Podsumowując.

Większość odpadów można odzyskać. Odzyskać materiałowo lub energetycznie. Na składowisko powinny trafiać jedynie odpady tak zwane balastowe czyli głównie mineralne.

*Katarzyna Ludwiszewska
Specjalista ds. edukacji
ZGOK Sp. z o.o.*

WFOŚiGW w Olsztynie ponownie Instytucją Pośredniczącą Regionalnego Programu Operacyjnego

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie porozumienie w sprawie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

W nowej perspektywie finansowej przewidziano 206 mln euro na środowisko przyrodnicze oraz efektywność energetyczną.

Podpisanie porozumienia w ramach RPO WiM odbyło się 26 października w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie.

Od lewej: marszałek Gustaw Marek Brzezina i Adam Krzyśków – prezes WFOŚiGW w Olsztynie

fot. Grzegorz Siemieniuk

Podobnie jak w perspektywie finansowej 2007 – 2013 Wojewódzki Fundusz będzie pełnił funkcję Instytucji Pośredniczącej RPO WiM 2014-2020. To w siedzibie Funduszu będą składane wnioski o dofinansowanie, rozpatrywane oraz wdrażane i kontrolowane projekty. Wspierane będą projekty dotyczące: odnawialnych źródeł energii (ok. 100 mln euro, w tym 40 mln euro na budowę infrastruktury elektroenergetycznej), poprawa efektywności energetycznej w sektorze MŚP (20 mln euro), gospodarka odpadami (ponad 20 mln euro), gospodarka wodno-ściekowa (ponad 20 mln euro). Podpisanie porozumienia pomiędzy Urzędem Marszałkowskim, a WFOŚiGW w Olsztynie odbyło się w poniedziałek 26 października. W spotkaniu wzięli udział ze strony Instytucji Zarządzającej RPO WiM Gustaw Marek Brzezina – Marszałek Województwa, Anna Wasilewska – Członek Zarządu, a ze strony Instytucji Pośredniczącej RPO WiM: Adam Krzyśków – Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie i Maria Sokoll – Z-ca Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie.

– Dziękujemy za zaufanie i za powierzenie nam funkcji Instytucji Pośredniczącej – mówił podczas uroczystego podpisywania porozumienia prezes Adam Krzyśków. – W nowej perspektywie finansowej przewidziano do realizacji zadania, które są duże i skomplikowane technicznie. Szczególnie te dotyczące efektywności energetycznej. Jesteśmy jednak dobrze przygotowani na wdrażanie projektów środowiskowych w naszym regionie.

Powierzenie kolejnej puli środków RPO WiM nie było przypadkowe. WFOŚiGW w Olsztynie ma bowiem duże doświadczenie w tego rodzaju programach. W poprzedniej edycji RPO Wojewódzki Fundusz w Olsztynie dzielił pomiędzy beneficjentów blisko 100 mln euro.

– Środki z RPO to nie są pieniądze łatwe – mówił podczas spotkania marszałek Gustaw Marek Brzezina. – WFOŚiGW w Olsztynie ma jednak doświadczenie we wdrażaniu trudnych projektów i odpowiednio przeszkolonych pracowników. Nabór wniosków rozpocznie się najprawdopodobniej w pierwszym kwartale przyszłego roku.

Nowym priorytetem w perspektywie 2014-2020 jest bioróżnorodność, na którą przeznaczono ponad 40 mln euro. Z tej dziedziny wspierane będą projekty dotyczące ochrony gatunków i siedlisk. Unijne środki także trafią do parków krajobrazowych oraz na inne projekty związane np. z ochroną starych parków, zakładaniem nowych i terenów zielonych. Głównymi odbiorcami środków związanych z bioróżnorodnością będą organizacje pozarządowe i samorządy. Według przyjętych wskaźników, poprzez realizację projektów, do 2023 roku powinno udać się osiągnąć blisko 60 MW mocy z OZE, 400 km sieci elektroenergetycznych, 37 km kanalizacji (ponad 15 tys. osób podłączonych do nowej sieci kanalizacji). Z kolei z bioróżnorodności m.in. 8 tys. ha powierzchni siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu.

Grzegorz Siemieniuk

Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Olsztynie oficjalnie otwarty

W czwartek 22 października odbyło się uroczyste zakończenie budowy największej instalacji odpadowej i zarazem największej inwestycji ostatnich lat na Warmii i Mazurach- Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Olsztynie. Inwestycja powstała m.in. dzięki środkom Funduszu Spójności i pożyczce z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

ZUOK w Olsztynie to serce projektu odpadowego dla 37 gmin z centralnej części naszego województwa. Koszt całego zadania wyniósł łącznie ok. 240 mln zł. W ramach projektu powstał nie tylko zakład, ale także trzy stacje przeładunkowe w gminach: Lidzbark Warmiński, Mrągowo i Szczytno. Poza tym zrekultywowano osiem składowisk, w tym największe – 11-hektarowe w Łęgajnach. W uroczystym otwarciu olsztyńskiej instalacji wzięli udział m.in. samorządowcy, przedstawiciele instytucji współpracujących przy powstaniu ZUOK. Zebranych gości przywitał Adam Sierzputowski, Prezes Zarządu ZGOK. – To co dzisiaj otwieramy to efekt współpracy 37 samorządów w regionie – mówił prezes Adam Sierzputowski. – Nasz zakład posiada dwie linie technologiczne. Jedna służy do odpadów ze zbiórki selektywnej, a następnie ich przygotowaniu do recyklingu. Druga służy do odpadów zmieszanych, z których zostanie wytworzone paliwo alternatywne.

Ta największa inwestycja w regionie nie powstałaby, gdyby nie wsparcie środków unijnych. Znaczna część pieniędzy na realizację projektu pochodzi bowiem z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Znaczny wkład w planie finansowym inwestycji stanowi pożyczka z WFOŚiGW w Olsztynie. Na spotkaniu nie zabrakło więc przedstawicieli Funduszu.

– Jesteśmy świadkami ważnego wydarzenia, które niektórzy oceniają w kategorii cudu – mówił podczas uroczystości Adam Krzyśków, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie. – Niewiele bowiem osób wierzyło w powodzenie tego przedsięwzięcia, a dziś otwieramy nie tylko najnowocześniejszą instalację w regionie, ale także jedną z najnowocześniejszych w kraju.

Rocznie do ZUOK-u w Olsztynie ma trafiać prawie 120 tys. ton odpadów, z czego 95 tys. ton to śmieci zmieszane, a 16 tys. ton z selektywnej zbiórki. Ze śmieci zmieszanych pozyskiwane będą te, które można przerobić na alternatywne paliwo zasilające cementownię albo ciepłownię. Prawdopodobnie będzie ono wykorzystywane w planowanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej ekociepłowni.

*Tekst i fotografie
Grzegorz Siemieniuk*

Zamiast przecięcia wstęgi w niebo poszybowały zielone balony

- Niewiele osób wierzyło w powodzenie tego przedsięwzięcia, a dziś otwieramy nie tylko najnowocześniejszą instalację w regionie, ale także jedną z najnowocześniejszych w kraju – mówił podczas uroczystości otwarcia inwestycji Adam Krzyśków, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie

– Powstanie Zakładu to efekt współpracy 37 samorządów w regionie – mówił Adam Sierzputowski, Prezes Zarządu ZGOK-u

Rocznie do ZUOK-u w Olsztynie ma trafiać prawie 120 tys. ton odpadów

Energia obywatelska na Warmii i Mazurach

Dziesięć milionów złotych – tyle wynosi alokacja środków w drugiej edycji Programu „Prosument na Warmii i Mazurach”. W środę 14 października w Centrum Wdrażania i Promocji Innowacji w Olsztynie odbyła się konferencja, podczas której omówiono zasady obowiązujące ce w nowym naborze wniosków.

Program Prosument przygotowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umożliwia zakup i montaż instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do produkcji energii elektrycznej i energii cieplnej. W naszym regionie wdrażaniem programu zajmuje się Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Najlepsza energia

W pierwszej edycji alokacja środków wyniosła ponad 5 mln zł. Po dofinansowanie zdecydowało się sięgnąć aż 273 beneficjentów z 61 gmin naszego regionu. Gdyby udało się zrealizować wszystkie zgłoszone projekty to budowa instalacji kosztowałaby ponad 13,5 mln zł. Umożliwiłoby to zastąpienie blisko 33 proc. obecnego zużycia energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych. Jednak alokacja środków przewidzianych w pierwszej edycji Prosumenta spowodowała, że dofinansowanie otrzyma 112 beneficjentów.

– Cieszymy się bardzo z tak dużego zainteresowania Prosumentem – mówił podczas konferencji w Olsztynie Adam Krzyśków, Prezes WFOŚiGW w Olsztynie. – Program ten promuje energetykę obywatelską, czyli produkcję energii przez jej konsumentów. Najlepszą bowiem energią jest ta zaoszczędzona. Prosument ma za zadanie pobudzenie świadomości ludzi, aby przy pomocy nowych technologii aktywnie włączyli się w proces budowy tzw. energetyki rozproszonej, która jest oparta na źródłach odnawialnych.

Duże zainteresowanie

W konferencji w Olsztynie wzięło udział ponad 160 osób, w tym samorządowcy, przedstawiciele firm zajmujących się instalacjami oze, jak też i beneficjenci. Gościem specjalnym spotkania była Małgorzata Turalska z Ministerstwa Gospodarki, która omówiła zagadnienia dotyczące tegorocznej ustawy o odnawialnych źródłach energii. W spotkaniu wzięła udział także Sylwia Jaskulska, Członek Zarządu Województwa.

– Prosument to program pilotażowy, który doskonale wpisuje się w strategię zrównoważonego rozwoju i co ważne daje najbardziej korzystne możliwości sfinansowania przydomowej instalacji – mówiła podczas konferencji wicemarszałek Sylwia Jaskulska. – Państwa tak liczna obecność na dzisiejszej konferencji świadczy, że zainteresowanie odnawialnym źródłami energii ciągle rośnie. Głównym tematem

konferencji w Olsztynie były zasady naboru wniosków w drugiej edycji Programu Prosument na Warmii i Mazurach. Zagadnienia te szczegółowo omówił Mariusz Rychcik z WFOŚiGW w Olsztynie.

W spotkaniu wzięło udział ponad 160 osób, w tym samorządowcy, przedstawiciele firm zajmujących się instalacjami oze, jak też i beneficjenci

Prosument to program pilotażowy, który doskonale wpisuje się w strategię zrównoważonego rozwoju i co ważne daje najbardziej korzystne możliwości sfinansowania przydomowej instalacji – mówiła podczas konferencji Sylwia Jaskulska, Członek Zarządu Województwa

Nowy nabór, nowe zasady

W drugiej edycji Prosumenta alokacja środków jest dwa razy większa niż wcześniej i wynosi 10 mln zł. W nowym naborze można składać wnioski na zakup i montaż nowych instalacji i mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) do produkcji energii elektrycznej (np. ogniwa fotowoltaiczne, elektrownie wiatrowe, instalacje do mikrokogeneracji) lub do produkcji ciepła (np. pompy ciepła, piece na biomasę, kolektory słoneczne). Instalacje te można realizować razem lub osobno. Dotychczas można było składać wnioski tylko na wytwarzanie energii elektrycznej lub energii elektrycznej w połączeniu z wytwarzaniem ciepła. Beneficjentami środków mogą być osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi, jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub stowarzyszenia, a także spółki prawa handlowego.

W ramach Prosumenta można pozyskać dofinansowanie do 100 tys. zł na zakup i montaż małych instalacji oze do produkcji energii elektrycznej lub cieplnej, czyli pompy ciepła, źródła ciepła opalane biomasą, kolektory słoneczne, systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe i mikrokogeneracja. Cała inwestycja może być w 100 proc. dofinansowana. Program bowiem umożliwia bowiem uzyskanie dotacji 40 proc. na źródła energii elektrycznej i 20 proc. na źródła ciepła lub też pożyczkę 60 proc. na źródła energii elektrycznej i 80 proc. na źródła ciepła. Nabór wniosków potrwa do wyczerpania środków.

*Tekst i fotografie
Grzegorz Siemieniuk*

Lista sołectw V edycji konkursu

Lp.	Nazwisko i imię	Gmina	Wieś	Waga [kg]	Lp.	Nazwisko i imię	Gmina	Wieś	Waga [kg]
1.	Wasyliszyn Włodzimierz	Banie Mazurskie	Lisy 27	1.020	34.	Radomska Janina	Miłki	Rydzewo	920
2.	Iwanowicz Dariusz	Barczewo	Ramsowo	960	35.	Kmito Beata	Młynary	Zastawno 17/1	2040
3.	Niebrzegowska Małgorzata	Bartoszyce	Kiersity6	600	36.	Erber Anna	Morąg	Królewo 6	6.240
4.	Kupisz Rafał	Bartoszyce	Osieki	2.380	37.	Osiak Andrzej	Morąg	Strużyna	1.020
5.	Ferdycz Wojciech	Bartoszyce	Rodnowo 44	820	38.	Bastek Beata	Pasym	Krzywonoga	480
6.	Błachnio Wiesław	Bartoszyce	Bezledy	2.360	39.	Kurowska Elżbieta	Piecki	Dłużec 15/3	2.840
7.	Niczyporuk Agnieszka	Biskupiec	Babalice	920	40.	Pupek Bożena	Piecki	Krutyński Piecok 22	4.680
8.	Plichta Andrzej	Biskupiec	Biskupiec Pomorski	3.560	41.	Końkowski Jerzy	Pisz	Babrosty	440
9.	Jaskiewicz Roman	Biskupiec	Rasąg 45	1.260	42.	Synowczyk Anna	Pisz	Liski	1.620
10.	Piekarska Maria	Dobre Miasto	Jasionowo	280	43.	Kowalewska Natalia	Pisz	Łupki	800
11.	Łowczyk Krystyna	Dobre Miasto	Nowa Wieś Mała	1.240	44.	Modzelewska Hanna	Pisz	Rostki 19	1.580
12.	Pach Henryk	Dywity	Różnowo	2.880	45.	Syrzeń Daniela	Pisz	Snopk i 66	1.200
13.	Kulas Krzysztof	Dywity	Spręcowo	980	46.	Lemańska Barbara	Pisz	Szczechy Wielkie	860
14.	Tabaka Bogumiła	Dzwierzuty	Linowo 8	1.720	47.	Kubrak Teresa	Pisz	Szeroki Bór Piski	1,720
15.	Kalinowski Leszek	Dzwierzuty	Dzwierzuty	2.000	48.	Czerwińska Katarzyna	Pisz	Zdory 10	2.520
16.	Heidner Władysława	Elbląg	Kazimierzowo 15d	620	49.	Orłowski Stanisław	Płońnica	Gródki	1.080
17.	Wołkowska Anna	Elbląg	Cieplice	920	50.	Raszowska Urszula	Purda	Butryny	2.660
18.	Antoniak Mirosław	Giżycko	Bystry	1.140	51.	Panfil-Korzeniewska Agnieszka	Purda	Ostrzeszewo	2840
19.	Nazar Bogdan	Janowiec Kościelny	Napierki 19	1.520	52.	Pacholuk Dorota	Purda	Pajtuny	280
20.	Gabryś Halina	Janowo	Róg 57	2.560	53.	Ślubowska Bożena	Purda	Przykop	5420
21.	Olender Dorota	Jeziorany	Derc	1.200	54.	Józefko Izabela	Rybno	Gralewo Stacja12a	1.620
22.	Kucmus Tomasz	Kozłowo	Kozłowo	600	55.	Kasprowicz Adam	Rybno	Koszalewy	1.000
23.	Sieradzka Wioletta	Kozłowo	Wierzbowo	460	56.	Kozłowska Maria	Rybno	Truszczyny 5	1.520
24.	Burzacki Zbigniew	Kurzętnik	Brzozie Lubawskie	520	57.	Zdunek Zaneta	Rybno	Zabiny 22	960
25.	Lewicka Anna	Kurzętnik	Kurzętnik	1980	58.	Zajko Dagmar	Sorkwity	Choszczewo 1	4.240
26.	Sartanowicz Marzanna	Lidzbark Warmiński	Łaniewo 3	700	59.	Kwas Robert	Swiatki	Worławki 18	720
27.	Korosteńska Agnieszka	Lidzbark Warmiński	Strykowo 2	3.240	60.	Wielgosz Joanna	Swiatki	Gołogóra	2.840
28.	Skonieczny Daniel	Lidzbark Warmiński	Rogóż	4.620	61.	Stankiewicz Iwona	Swiątki	Brzydowo	2.160
29.	Treder Elżbieta	Lubawa	Byszałd 58	3.928	62.	Sznejder Agnieszka	Świątajno/Olecka	Polom 27/2	960
30.	Karol Krystyna	Łukta	Mostkowo 26	1.160	63.	Kłak Beata	Szczytno	Dębówko 4	1.080
31.	Kucińska Małgorzata	Łukta	Zajączkowo	860	64.	Błaszczak Marcin	Szczytno	Romany	1.960
32.	Iwańska Małgorzata	Mikołajki	Inulec-Śmietki19	840	65.	Furtak Marcin	Węgorzewo	Stulichy	4.960
33.	Grabowska Elżbieta	Mikołajki	Górkło	1.460	66.	Kamińska Maria	Wilczęta	Gładysze	820

Sołtysi biorący wielokrotnie udział w konkursie „Eko-Sołectwo”

Nazwisko i Imię	Gmina	Sołectwo
W PIĘCIU EDYCJACH		
Kłak Beata;	Szczytno	Dębówko
Piekarska Maria	Dobre Miasto	Jesionowo
W CZTERECH EDYCJACH		
Błachnio Wiesław	Bartoszyce	Bezledy
Furtak Marcin	Węgorzewo	Stulichy
W TRZECH EDYCJACH		
Zajk Dagmar	Sorkwity	Choszczewo
Ślubowska Bożena	Purda	Przykop

Uroczystość wręczenia nagród V edycji konkursu Eko-Sołectwo

Zwycięzcy V edycji konkursu „Eko-Sołectwo” 2015

Miejsce	Kwota	Imię i Nazwisko	Sołectwo	Gmina	Waga [kg]
I.	1.500 zł	Anna Erber	Królewo	Morąg	6.240
II.	1.000 zł	Bożena Ślubowska	Przykop	Purda	5.420
III.	1.000 zł	Marcin Furtak	Stulichy	Węgorzewo	4.960
IV.	1.000 zł	Bożena Pupek	Krutyński Piecek	Piecki	4.680
V.	500 zł	Daniel Skonieczny	Rogóż	Lidzbark Warmiński	4.620
VI.	500 zł	Dagmar Zajko	Choszczewo	Sorkwity	4.240
VII.	500 zł	Elżbieta Treder	Byszałd	Lubawa	3.928
VIII.	500 zł	Andrzej Plichta	Biskupiec	Biskupiec Pomorski	3.560
IX.	500 zł	Agnieszka Korosteńska	Strykowo	Lidzbark Warmiński	3.240
X.	500 zł	Henryk Pach	Różnowo	Dywity	2.880
XI.	200 zł	Elżbieta Kurowska	Dłużec	Piecki	2.840
XII.	200 zł	Agnieszka Panfil Korzeniewska	Ostrzeszewo	Purda	2.840
XIII.	200 zł	Joanna Wielgosz	Gołogóra	Świątki	2.840

Sponsorzy nagród V edycji Konkursu „Eko-Sołectwo” 2015

	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie
	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Departament Ochrony Środowiska
	Warmińsko Mazurska Izba Rolnicza Olsztyn
	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
	Elektro-System Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego SA Sp.z o.o. Warszawa
	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.Olsztyn
	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Olsztyn
	Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Olsztyn
	Agencja Rynku Rolnego OT Olsztyn

**Nagrody ufundowane
przez Oddział Regionalny
Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
W konkursie
„Bezpieczne obejście gospodarskie;
Dobrze traktujesz-mniej ryzykujesz”**

I miejsce – Wojciech Wydorski
– Biskupiec, ul. Jesionowa 35

II miejsce – Dorota i Marek Ślesiccy
– Strykowo 27, Lidzbark Warmiński

III miejsce – Jerzy Waszkiewicz
– Krutyński Piecek 13, Piecki

V EDYCJA KONKURSU

LAUREACI, SPONSORZY I ORGANIZATORZY V EDYCJI KONKURSU EKO-SOLECTWO

Wśród zaproszonych gości obecni byli: Pani **Sylvia Jaskólska** – Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Pan **Jarosław Sarnowski** – Dyrektor Departamentu Obszarów Wiejskich i Rolnictwa UM, Pan **Grzegorz Drozdowski** – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska UM, **Irena Węgrowa** – Dyrektor Wydawnictwa Puls Regionu